

Straż Gminna w Gminie Koniusza: Rola, Wyzwania i Współpraca w Małej Społeczności

Prezentacja oparta na 30-letnim doświadczeniu w służbie
społeczeństwu

Gdańsk, 08 października 2025

Grzegorz Gruszczak

Agenda prezentacji

- Lokalizacja i charakterystyka Gminy Koniusza
- Podstawy prawne działania Straży Gminnej
- Rola i zadania Strażnika Gminnego – Specyfika Małej Gminy
- Konfrontacja: Oczekiwania społeczności vs. Realne możliwości
- Kluczowa współpraca: Strażnik Gminny i Dzielnicowy Policji
- Podsumowanie i wnioski

Gmina Koniusza na mapie województwa małopolskiego

Gmina Koniusza: 9063 mieszkańców, położenie peryferyjne, rolniczy charakter

Specyfikacja Gminy Koniusza

Charakterystyka terenu działania

- Ikona ludności: 9063 mieszkańców – mała zwarta społeczność
- Ikona rolnictwa: **Gmina o charakterze rolniczym** – specyficzne problemy (np. wypalanie traw, zwierzęta gospodarskie na drogach, spory sąsiedzkie dotyczące użytkowania gruntów)
- Ikona geografii: **Rozproszona zabudowa** (wieś rozproszona na wielu przysiółkach) vs. **brak dużego ośrodka miejskiego** – wyzwanie logistyczne
- Ikona społeczności: **Społeczność lokalna** – bliskie, częste, wielopokoleniowe relacje; praca strażnika opiera się na zaufaniu i znajomości realiów.

Podstawy prawne działania Straży Gminnej

Ramy prawne funkcjonowania

- Ustawa o strażach gminnych (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r.)
- Statut Gminy Koniusza
- Uchwała Rady Gminy Koniusza w sprawie Straży Gminnej
- Kodeks wykroczeń (główne narzędzie)
- Inne ustawy (m.in. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 r. Dz.U. Dz.U. 1996 nr 132 poz. 622 , Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Dz.U. 1982 nr 35 poz. 230, UCHWAŁA NR XXVI/215/2021 RADY GMINY KONIUSZA z dnia 15 kwietnia 2021 roku w sprawie zmiany regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Koniusza

Zadania Strażnika Gminnego w praktyce slajd 1/2

Obszary działania – Codzienność służby (skupienie na aspektach społecznych i specyfice gminy)

- **Ochrona środowiska:** Kontrola gospodarowania odpadami (dzikie wysypiska), wypalanie traw, kontrola spalania odpadów oraz przestrzegania uchwały antysmogowej, kontrola zbiorników bezodpływowych (szamb)
- **Nadzór nad porządkiem publicznym:** Reagowanie na zakłócenia spokoju, wandalizm
- **Nadzór nad gospodarką:** Kontrola targowisk, nielegalny handel
- **Bezpieczeństwo w ruchu drogowym:** Sprawdzanie stanu czystości nawierzchni pod kątem zanieczyszczenia ziemią i innymi substancjami, kontrola parkingów, stanu technicznego pojazdów zazwyczaj rolnych ale nie tylko, pomoc w zabezpieczaniu imprez plenerowych

Zadania Strażnika Gminnego w praktyce (2/2)

Obszary działania – Specyfikacja małej gminy

- **Edukacja i prewencja:** Pogadanki w szkołach, współpraca z sołtysami oraz referatami urzędu Gminy Koniusza w zakresie pełnionych obowiązków, integracja ze społecznością lokalną
- **Mediacja:** Łagodzenie konfliktów sąsiedzkich – kluczowa rola z racji znajomości środowiska
- **Współpraca z OSP i innymi służbami:** Wsparcie podczas zdarzeń kryzysowych (wypadki, pożary, klęski żywiołowe)
- **„Pierwszy kontakt”:** Często strażnik jest pierwszą osobą, do której zwracają się mieszkańcy z różnymi problemami, także wykraczającymi poza jego kompetencje.

Konfrontacja: Oczekiwania vs. Możliwości

Rzeczywistość pracy jednego strażnika

Oczekiwania Społeczności (9063 mieszk.)	Realne możliwości (1 strażnik)
Ciągła natychmiastowa dostępność 24/7	Praca w godzinach urzędowania, dyżury według potrzeb; samodzielność=ograniczony czas reakcji
Rozwiązywanie wszystkich problemów (również policyjnych i społecznych)	Kompetencje ograniczone do wykroczeń i zadań ustawowych
Obecność w każdej wsi jednocześnie	Jeden patrol na obszarze całej gminy: prioryteryzacja interwencji
Działania prewencyjne i edukacyjne	Czas pochłonięty przez interwencje i działania administracyjne

Kluczowa współpraca: Strażnik Gminny i Dzielnicowy Policji

Synergia dla bezpieczeństwa Gminy Koniusza

Istotne aspekty współpracy;

- **Wymiana informacji:** Regularne spotkania, wspólne analizy zagrożeń na terenie gminy
- **Wspólne patrole:** Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa, szczególnie podczas imprez lub w rejonach problemowych
- **Wsparcie kompetencyjne:** Policja jako wsparcie w sytuacjach wykraczających poza kompetencje strażnika (przestępstwa, poważne incydenty)
- **Uzupełnianie się:** Strażnik – **znajomość lokalnego terenu i społeczności**, Dzielnicowy – **szersze uprawnienia i możliwości operacyjne**
- **Procedury:** Wypracowanie jasnych procedur przekazywania spraw i współdziałania.

Straż Gminna w Koniuszy – Nieoceniona wartość lokalna

• Tabela wyników pracy strażnika za 2024 rok

Lp.	Rodzaje wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art.. 41 k.w.)	Mandat		Wniosek do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	Razem
			liczba	kwota			
1	Ustawie - Kodeks wykroczeń	0	3	450	0	0	3
	a wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu						0
	b wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym						0
	c wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia		2	150			2
	d wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji						0
	e wykroczenia przeciwko osobie						0
	f wykroczenia przeciwko zdrowiu						0
	g wykroczenia przeciwko mieniu						0
	h wykroczenia przeciwko interesom konsumentów						0
	i wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej						0
	j wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego						0
	k szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe		1	300			1
2	przepisach wprowadzających Kodeks pracy						0
3	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi						0
4	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych						0
5	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach	130	245	41400			375
6	ustawie o ochronie zwierząt						0
7	ustawie o odpadach		8	2350			8
8	ustawie - Prawo ochrony środowiska						0
9	ustawie - Prawo o miarach						0
10	ustawie - Prawo wodne						0
11	ustawie o publicznym transporcie drogowym						0
12	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami						0
13	ustawa o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt		1	100			1
14	ustawie o ochronie przyrody						0
15	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji						0
16	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych						0
17	ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym						0
18	ustawie o bateriach i akumulatorach						0
19	ustawie - Kodeks wyborczy						0
20	akty prawa miejscowego (przepisy porządkowe)						0
21	innych						0
	Ogółem	130	257	44300	0	0	387